

RAKETTI-hankkeen ohjausryhmän kokous 16.2.2009

Pöytäkirja

Aika: 16.2.2009 klo 13–16:20 Paikka: Opetusministeriö, Meritullinkatu 10, neuvotteluhuone Kalevala

Läsnä:

- Hannu Sirén, OPM, puheenjohtaja
- Ari Ilkka, Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- Matti Jakobsson, Vaasan yliopisto
- Harriet Kurtén, Åbo Akademi
- Klaus Lindberg, CSC
- Mikko Markkola, Tampereen yliopisto
- Jouko Paaso, Vaasan ammattikorkeakoulu
- Tuulikki Paturi, HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
- Mirja Pöhö, Hämeen ammattikorkeakoulu
- Kati Sundbäck, OPM
- Ilkka Siissalo, Helsingin yliopisto
- Pekka Linna, CSC, ohjausryhmän sihteeri
- Tuija Raaska, CSC, ohjausryhmän sihteeri
- Ahti Planman, Kuopion yliopisto, läsnä kohdan 5 ja 6 ajan
- Jaakko Riihimaa, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, läsnä kohdan 5 ja 6 ajan
- Lauri Stigell, CSC, läsnä kohdan 5 ajan

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2. Työjärjestyksen hyväksyminen

Hyväksyttiin työjärjestykseen ehdotettu muutos, että kohta 6 käsitellään ennen kohtaa 5.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Ohjausryhmä hyväksyi edellisen kokouksen [pöytäkirjan](http://raketti.csc.fi/ohjaus/poytakirjat/or-101108/) <http://raketti.csc.fi/ohjaus/poytakirjat/or-101108/> muutoksitta.

4. Virtuaalikorkeakoulujen toimintojen ja palvelujen suhde RAKETTI-hankkeeseen

Miten virtuaalikorkeakoulujen toiminnot ja palvelut suhtautuvat RAKETTI-hankkeessa kehitettävään/ tuotettaviin palveluihin?

Rehtori Matti Jakobsson alusti aiheesta virtuaaliyliopiston osalta ja rehtori Jouko Paaso alusti aiheesta virtuaaliammattikorkeakoulun osalta. Virtuaaliyliopisto on fokusoinut voimavarojensa kohdistamisen joustavan opiskelun palvelukokonaisuuteen ja toteuttaa RAKETTI-hankkeen mukaista toimintaa, on projektimuotoinen kehittäjä. Virtuaaliammattikorkeakoulun toimintakonseptia käsiteltiin juuri pidetyssä ARENEN kokouksessa ja todettiin, että konsepti vaatisi jatkokehittämistä. Toiminta on fokusoitu joustavan opiskelun palveluihin. Virtuaalikorkeakouluille RAKETTI-OPI-osahankkeessa tehtävä opintotietojärjestelmä on liikkuvuuden perusedellytys. Aikataulullisesti virtuaalikorkeakoulut esittävät kolmen vuoden siirtymäkautta, jona aikana syntyneille palveluille löydettäisiin toimintojen ja portaalien

ylläpitäjä. Ohjausryhmä keskusteli esimerkkeinä M-määrittelytyöstä ja JOOPAS-prosessista ja mahdollisuudesta että RAKETTI-hanke toimisi kehitystyön tilaajana asioihin, jotka sopivat RAKETTI-hankkeen päämääriin.

Ohjausryhmä merkitsi virtuaalikorkeakouluja koskevat tilannekatsaukset tiedoksi.

5. OPI-osahanke: tilannekatsaus ja organisoinnista päättäminen

Asia käsiteltiin työjärjestyksen kohdassa 6.

Yliopistojen opintohallinnon tietojärjestelmien selvitystyö on valmistunut. Se on lähetetty ohjausryhmän jäsenille postitse. Selvitys löytyy myös verkosta <http://raketti.csc.fi/ajankohtaista/2009/kuopio-selvitys>

Klaus Lindberg esitti OPI-osahankkeen tilannekatsauksen:

- Kuopion yliopiston selvitys yliopistojen opintohallinnon tietojärjestelmistä on valmistunut
- projektikoordinaattori Lauri Stigell on aloittanut 1.1.2009
- sovellusasiantuntija valittu, aloittaa maaliskuun alussa
- hankkeen linjauksia käsittelevä paperi valmisteilla, lähtee korkeakouluille kommentoitavaksi maaliskuussa
- Oodi Kehitys on muuttanut CSC:n toimitiloihin. Tavoitteena on toimitilojen lisäksi tuottaa synergiaetuja liittyen opintohallinnon kansalliseen tietojärjestelmäkehitykseen ja ylläpitoon
- opiskelijanäkökulman mukaantuomiseksi käynnissä ovat yhteistyöneuvottelut opiskelijajärjestöjen tutkimussäätiön (OTUS) kanssa
- kansainvälistä opintohallinnon tapaamista valmistellaan syksyksi

Ohjausryhmä merkitsi OPI-osahankkeen tilannekatsauksen tiedoksi.

Klaus Lindberg esitteli ehdotuksen OPI-osahankkeen organisoitimmiksi, ja siihen liittyvän hanke-ehdotusten käsittelymallin.

Ohjausryhmä hyväksyi organisoitimmallin ja hanke-ehdotusten käsittelymallin sekä päätti, että OPI-osahankkeelle perustetaan oma OPI-ohjausryhmä, jonka sihteerinä toimii OPI-projektikoordinaattori. Ohjausryhmän kokoonpanoehdotus hyväksyttiin asiasta käydyin keskustelun ja täsmennyksien jälkeen, ja sovittiin, että OPM ja CSC ilmoittavat edustajansa myöhemmin.

Ohjausryhmä

- hyväksyi Klaus Lindbergin esittämän hanke-ehdotusten käsittelymallin sekä organisoitimmallin;
- päätti tämän mukaisesti asettaa OPI-osahankkeelle oman ohjausryhmän, jonka sihteerinä toimii OPI-projektikoordinaattori;
- nimesi OPI-ohjausryhmän jäsenet esityksen mukaisesti edellyttäen, että ryhmään ehdotetut hyväksyvät jäsenyytensä; sekä
- totesi, että OPM ja CSC ilmoittavat edustajansa OPI-ohjausryhmään myöhemmin.

Lauri Stigell esitteli CSC:ssä valmistellun OPI-linjabpaperin sisällön.

Ohjausryhmä keskusteli vilkkaasti linjabpaperin sisällöstä, ja esitti siihen joukon korjaus- ja lisäysehdoituksia.

Ohjausryhmä päätti, että

- linjabpaperia muokataan edelleen keskustelussa annetun evästyksen mukaisesti
- linjabpaperin seuraava versio lähetään ohjausryhmälle sähköpostikäsittelyyn
- ohjausryhmän käsittelyn jälkeen linjabpaperi lähetetään kommenttikierrokselle korkeakouluihin

6. KOKOA –osahanke: selvitystyön tuloksia

Asia käsiteltiin työjärjestyksen kohdassa 5.

Ahti Planman ja Jaakko Riihimaa esittelivät tekemänsä kartoituksen kokonaisarkkitehtuurityön nykytilasta ja siihen liittyvistä tarpeista korkeakouluissa. Kartoitustyön aineisto kerättiin haastattelemalla avainhenkilöitä sekä korkeakoulujen tietohallintojohdolle suunnatulla kyselyllä.

Jaakko Riihimaa ja Ahti Planman esittelivät myös kartoitustyön tuloksena syntyneen näkemyksensä siitä, kuinka kokonaisarkkitehtuurityötä suomalaisissa korkeakouluissa olisi syytä jatkaa ja mikä tässä työssä olisi RAKETTI-hankkeen rooli.

Jaakko Riihimaa ja Ahti Planman ehdottivat, että

- korkeakoulujen toisen ydinprosessin, eli tutkimuksen ja T&K -toiminnan ja näihin liittyvän hallinnon palvelutarpeita kartoitetaan vastaavasti kuin tehdään RAKETTI–OPI –osahankkeessa opetuksen ydinprosessin osalta; eli
- asetetaan uusi osahanke RAKETTI-TUTKI

Ohjausryhmä keskusteli vilkkaasti kokonaisarkkitehtuuri-aihepiiristä. Todettiin, että Jaakko Riihimään ja Ahti Planmanin tekemän selvityksen perusteella on selvää, että korkeakouluissa on tarvetta panostaa kokonaisarkkitehtuurityöhön, ja sen vuoksi on hyvä koota vertaisoppimisryhmiä asian ympärille. Kokonaisarkkitehtuurityötä olisi mahdollista lähteä tekemään top/down periaatteella määrittelemällä aluksi koko korkeakoululaitoksen yhteisen toiminnan kattava kerros kokonaisarkkitehtuurista ja tämän jälkeen ja sen rinnalla korkeakoulukohtaisia kokonaisarkkitehtuureja OPM:n ja CSC:n tukemana verkostomaisena yhteistyönä. He ehdottivat, että CSC valmistelee KOKOA-osahankkeen jatkotyötä ja organisointia tältä pohjalta.

RAKETTI-ohjausryhmä päätti, että

- CSC valmistelee alustavasti tutkimuksen ja T&K-toiminnan ja niihin liittyvää hallintoa tukevan osahanketta keskustelemalla asiaankuuluvien tahojen kanssa
- valmistelutyössä selvitetään jo käynnissä olevat kehityshankkeet, kuten HY:n ja OPM:n toimet julkaisurekisteriasiaassa
- RAKETTI-TUTKI-osahanketta käsitellään seuraavan kerran kokouksessa 18.5.2009

Jaakko Riihimaa ja Ahti Planman esittelivät myös AAPA-ryhmän aloitteen ja ehdottivat, että RAKETTI-ohjausryhmä tekee aloitteessa esitetyn mukaiset päätökset. AAPA-ryhmä ehdotti kokouksessaan 6.2.2009, että ammattikorkeakoulukentällä käynnissä olevat useamman korkeakoulun yhteiset kokonaisarkkitehtuurin kehittämishankkeet kytkettäisiin osaksi KOKOA – osahanketta. Ehdotuksella on AAPA-ryhmän yksiselitteinen tuki edellyttäen, että tulosaineistot ovat kaikkien korkeakoulujen käytettävissä ja edelleen kehitettävissä.

RAKETTI-ohjausryhmä päätti, että

- ehdotuksen mukaiselle pilottiprojektille laaditaan hankesuunnitelma
- hankesuunnitelma käsitellään ohjausryhmän seuraavassa kokouksessa 18.5.2009

7. XDW – osahanke: tilannekatsaus ja käsitelmäärittelytyön jatko

Klaus Lindberg esitteli XDW-osahankkeen tilannekatsauksen:

- tammikuussa 2009 sekä OhaTV:n että YDW:n määrittelyt on saatu yhdistettyä samaan XDW-käsitelmalliin
- XDW-tietovaraston kilpailutuksen valmistelu on loppusuoralla. Välineet ja toteutuskonsultointi kilpailutetaan erikseen
- XDW-mallin testikorkeakouluja ei ole vielä valittu, uusi haku tulossa
- käsitelmäärittelytyö ammattikorkeakouluissa käynnistynyt ja työryhmien työ on alkanut. Joulukuun käynnistystilaisuudessa todettiin tarve luoda kansallisen käsitelmällin kehittämiseksi oma kehittämissuunnitelmansa

Ohjausryhmä merkitsi XDW-osahanketta koskevan tilannekatsaukset tiedoksi.

Klaus Lindberg, Sami Hautakangas, Totti Tuhkanen ja Esko Tirkkonen ovat valmistelleet ehdotuksen "korkeakoulujen yhteisten sanasto-, käsite- ja tietomallimäärittelysten pidemmän aikavälin ylläpito ja kehittäminen". Työ liittyy korkeakoululaitoksen tietoarkkitehtuurin kehittämiseen. Ehdotuksessa on tarkoituksena löytää korkeakoululaitoksessa kehitettyjen määrittelysten ja tietomallien, ns. kansallisten standardien" ylläpidolle yhtenäinen toimintatapa, joka varmistaa sen, että luodut mallit ja määrittelyt vastaavat käyttäjien tarpeita myös jatkossa. Alkuvaiheessa työ sisältää seuraavat määrittelyt:

- Haka-käyttäjätunnistusjärjestelmässä käytössä olevat määrittelyt (funetEduPerson-skeema),
- korkeakoulurajat ylittävän opiskelijaliikkuvuuden opintohallintoa varten tuotetut määrittelyt (SVY-yhteistyönä tuotetut M-opetustietomäärittelyt ja -skeemat)
- opetusministeriön asettaman RAKETTI-hankkeen XDW-osaprojektissa syntyneet määrittelyt (talous-, henkilöstö-, tila- ja opintohallinnon sekä tutkimustoiminnan käsitelmällin),
- ammattikorkeakoulujen ProAMK-hankkeessa syntyneet määrittelyt sekä
- erilaisten kansallisten järjestelmien yhteydessä käytössä olevat määrittelyt

Klaus Lindberg esitteli ryhmän valmisteleman ehdotuksen

- korkeakoulujen yhteisten määrittelysten ylläpitoon resursoidaan kahta henkilötyövuotta vuodessa (2 FTE/a), joka jakautuu korkeakoulujen ja OPM:n kesken 50 % -50 % usealle henkilölle ja yhteistyöryhmälle. Työ alkaa XDW-hankkeen kehitysvaiheen jälkeen vuoden 2010 loppupuolella. Koordinaation organisoinnista vastaa CSC. Toiminnan laadusta raportoidaan RAKETTI-ohjausryhmälle
- Yhtenä mahdollisena esimerkkinä kustannustenjakomallista esitettiin seuraavaa
  - o opetusministeriö rahoittaa 1 FTE/a (100 000 €)
  - o korkeakoulujen panostavat henkilötyötä yhteensä 1 FTE/a seuraavasti
    - työskentelyä asiantuntija- ja päätöksentekoeleimissä, noin 0,5 FTE/a
    - Suomen virtuaaliyliopiston palveluyksikön palveluja, noin 0,5 FTE/a

Ohjausryhmä päätti, että määrittelytyötä voidaan viedä eteenpäin esitetyllä tavalla.

Klaus Lindberg kertoi XDW-osahankkeen etenemisestä ja esitti ensimmäisiä kustannusarvioita rakennus- ja kustannuksista liittyen korkeakoulun ulkoiseen ja sisäiseen raportointiin.

Osahankkeessa on täsmennetty mitä tarkoitetaan erityyppisillä raportoinneilla. Ulkoisella raportoinnilla tarkoitetaan viranomaisraportointia ts. tietojen raportointia keskitetystä tietovarastosta OPM:ään, Tilastokeskukseen jne. Sisäinen raportointi on korkeakoulun omiin tarpeisiin tarvittavaa raportointia, joka tehdään keskitetystä tietovarastosta.

Sisäisen raportoinnin voidaan ajatella muodostuvan monessa yhteydessä vain viranomaisraportointiin liittyvän tiedon syventämisestä (sisältyy samaan käsitelmalliin) korkeakoulujen sisäisiin tarpeisiin. Yhden korkeakoulun yhden toiminta-alueen (esim taloushallinto) liittämistä tietovarastoon kutsutaan inkrementiksi.

Yleisesti kaikille korkeakouluille, jotka tulevat mukaan XDW:hen

- o Ulkoisen raportoinnin perustamiskustannuksista OPM maksaa 50%
- o Sisäisen raportoinnin perustamiskustannukset korkeakoulu maksaa 100 %
- o Korkeakoulun oma työpanos välttämätön

Tietovaraston rakentaminen on käynnistymässä, ja hankkeen etenemiselle olisi kriittistä saada mukaan joitakin testikorkeakouluja testaamaan uusia inkrementtejä. Ehdotetaan otettavan max. 10 testi-korkeakoulu. XDW-osahanke voi rakennusvaiheen aikana tukea osahankkeen budjetin rajoissa testikorkeakoulujen testikustannuksia sisältäen tietojen siirron lähdejärjestelmästä keskitettyyn tietovarastoon ja ulkoisen raportoinnin perustamiskustannukset. Yksi testikorkeakoulu saa yhden inkrementin, johon kuuluu 3 raporttia (OPM maksaa 100% testin aikana). Korkeakoulun oma työpanos välttämätön, mm. liityntöjen avaaminen korkeakoulun omaan järjestelmään tuottaa korkeakoululle työtä, joka ei sisälly em. konsulttityöhön.

Ohjausryhmä päätti, että

- XDW-osahankkeen budjetin rajoissa ensimmäisiä pilottikorkeakouluja voidaan rakennusvaiheen aikana tukea esitetyn mukaisesti
- tuki edellyttää korkeakoulun omaa henkilötyöpanosta

8. Tiedotusasiat

- [tammikuun uutiskirje](http://raketti.csc.fi/ajankohtaista/ uutiskirje/2009/tammikuu2009) julkaistu <http://raketti.csc.fi/ajankohtaista/ uutiskirje/2009/tammikuu2009>
- Hannu Sirénin haastattelu julkaistaan Tieteen tietotekniikka ja CSC News-lehdissä maaliskuun aikana

9. Seuraavat kokoukset

Jo sovitut kokoukset

- maanantai 18.5. 2009 13–16
- tiistai 18.8. 2009 9–16 (työpaja)

Loppuvuoden ja vuoden 2010 kokousaikatauluehdotus.

- keskiviikko 18.11. 2009 klo 13–16
- maanantai 15.2. 2010 klo 13–16
- maanantai 10.5. 2010 klo 13–16
- keskiviikko 18.8. 2010 klo 9–16 (työpaja)
- maanantai 22.11.2010 klo 13–16

Sovittiin, että sihteeristö tarkistaa vielä ohjausryhmän jäseniltä päivien sopivuuden sähköpostitse. Todettiin, että jatkossa voisi asioiden käsittelyä helpottaa, jos siirryttäisiin 4 tunnin kokouksiin. Sihteeristö valmistelee asiasta ehdotuksen ja muuttaa kokousaikataulua vastaavasti.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16:20.